

սահմաններից և բերելով Արշակաւան քաղաքի աւերակները, Հարամլու ձորումը միանում է Սարիգայիրի հետ: Այրորդը բղխում է Սանատրուկ և Սաեար լեռներից, անցնում է Թաղէոս առաքելոյ վանքի տակից: Այս երեք ճիւղերը Ասպարածին վանքի աւերակների մօտ խառնվում են իրար և կազմում են Ձենդիւմեր գետը, որ Ակի ժայռոտ և դժուարակոխ ձորից անցնելով հարաւից դէպի հիւսիս Օղակ գիւղի մօտ խառնվում է վերոյիշեալ ճիւղերի հետ և շրջելով ընթացքը դէպի արեւելք, մտնում է Մազուայ ձորը:

Ամենից հետաքրքրական երկու Մասիսների մէջ եղած հարաւային ստորոտներն են, ուր ամեն քայլափոխում ճանապարհորդը պատահում է հնութիւնների. մի տեղ երևում են քանդուած եկեղեցւոյ պատերը, միւս տեղ պարիսպների հիմունք, բնակարանների հետքեր և այլն: Այդ դեռ անձանօթ վայրերի վերայ մի գաղափար ունենալու համար, ես մի քուրդ առաջնորդ գտայ, որ ծանօթ էր նոցա դժնդակ շաւիղներին: Հակառակ առաջնորդիս նախազուշութիւններին ճանապարհի վտանգների և անտանելի դժուարութեանց մասին, կէս գիշերին մենք ուշ ճանապարհ ընկանք, որովհետեւ ձիով շարժուելը անկարելի էր: Ինձ շատ հետաքրքրական էր տեսնել մի բնակված քարայր: Վեց ժամ երկու Մասիսների միջի ուղղութեան վերայ մազլցելից ղկնի, լուսաբացին մենք հա-